

KOSTNICKÉ JISKRY

Evangelický týdeník

34/2011

Příští číslo vyjde
23. listopadu 2011

Z obsahu

- * Dobrodiní zповědi
- * Dveřník S. J. Hejzlar
- * Co je svět

16. listopadu 2011

ročník 96

cena: 13 Kč

Poselství k poslední neděli církevního roku

VČAS...?

Lukáš 12,42-48

Jsme na konci církevního roku. Uletělo to. Co jsme stihli, stihli jsme. Další rok je naštestí před námi. Co jsme nestihli, odložíme na zítřek. Je mnoho věcí, které lze takto odložit. Některé věci však odložit nejde. Pro některé věci je jeden čas – pravý, příhodný čas.

Dnešní podobenství nás uvádí do příběhu Pána a jeho správce – v řeckém originále „oikonomos“. Pán je pryč a oikonomie: starej se. Zdá se, že funkce oikonomie zde není ryze ekonomická. Tentokrát se nemá

správce starat o hřivny. Je totiž oikonomem. Oikos znamená dům, rodinu. Všem obyvatelům domu má dávat pokrm, a to včas. Pokud tak nebude činit, dostane nařezáno.

Podívejme se blíže na svěřený úkol. Správce má rozdělovat pokrm. O co jde? 12. kapitola Lukáše mimo jiné hovoří o tom, že pokrm je něco, co k životu bytostně potřebujeme, ale nemáme se o to úzkostně starat. Bůh o tom ví a přidává podle potřeby. V našem podobenství Bůh pověřuje svého služebníka, aby ty zdroje života distribuoval.

Možná bychom si mohli do těch zdrojů života naprojektovat ledacos dalšího než jen skývu chleba. Třeba Chléb života, pokrm Božího slova či prosté objetí – i toto jsou přece Boží zdroje života. A snad i toto patří do distribuční odpovědnosti oikonomie.

Je tady jedna zajímavá věc. „Aby jim včas rozděloval pokrm...“. Oikonom dostal pověření dávat ty Boží zdroje života ne kdykoli, ale včas – řecký originál zde používá slovo Kairos. Tzn. Čas příhodný, pravý čas. Ne dříve, ne později. To, co mě trochu mate, je otázka: proč je tady zmíněn ten pravý čas?

V poslední době si nějak více uvědomuji tlak času a okolností na

správce domů a rodin. Práce, evangelizace, služba potřebným... je toho tolik. Stále něco nestíháme. A tak některé věci odkládáme na zítřek. Řešíme jen to nejdůležitější. Ale co je to důležité? Dnešní podobenství obrací naši pozornost do našich domů – rodin. A tak jednu malou historku z naší rodiny: Náš nejmladší syn Jakoubek přichází pravidelně v sobotu ráno kolem sedmé do naší ložnice s tím, že má VELKÝ hlad. Máme zkušenost, že se nám ještě nějakou chvíli daří dělat mrtvého brouka a ještě chvíli si poležet. Však on neumře. Když přijde potřetí – někdy s pláčem, vstáváme a jdeme mazat. Vhodný čas se tedy dá v některých případech docela posunout. Některé termíny se posunout nedají. (Třeba termín odevzdání tohoto článku do redakce Kostnických jisker :-). Ale oikos – dům, rodina – no zjistil jsem, že ta je docela pružná, vydrží docela dlouho o hladu... Ale jak dlouho?

Jsou věci, které se dají odložit. Některé ne. Neprošvihněme ten pravý čas v našich domovech - rodinách, aby nám Pán nakonec za to naše oikonomování pořádně nenařezal...

David Kubíček
kazatel CB Brno Žabovřesky

ZAOSTŘENO NA BLÍZKO

Dětský den překonával hranice

Už šestý ročník česko-německého Dětského církevního dne hostilo 9. října 2011 německé město Marktreidwitz. Z obou stran hranice na něj přijelo přes pět set účastníků.

350 německých a 150 českých dětí, k tomu asi 50 dospělých z řad spolupracovníků a rodičů – k těmto číslům se vyšplhal počet účastníků dalšího přeshraničního církevního dne. Jen česká strana naplnila tři autobusy. Jeden vyrazil s dětmi z Ašska, druhý - mimo jiné s třiceti romskými dětmi - vyjel z Kraslic a z Krajkové u Sokolova a třetí s vietnamskými chlapci a děvčaty z Tachova. Další dva mikrobusey přivezly obyvatele dětských domovů v Aši a Plesné.

Celým dnem letos provázela postava proroka Jonáše. Čtyřem hercům, dvěma německým a dvěma českým, v roli pestrobarevných papoušků se tak podařilo nejmladší vtáhnout do divadelní hry O Jonášovi, že se po jejím skončení ptali, kdy bude příběh pokračovat. Děti pak dostaly příležitost ke společným hrám a rukodělným aktivitám ve dvojjazyčných skupinách. Při společném díle měly možnost se lépe poznat a prohloubit své jazykové znalosti.

Zátěž dlouhodobých příprav si mezi sebe rozdělili ašský farář Českobratrské církve evangelické Pavel Kučera, jeho žena Libuše a chebský kolega Pavel Hejzlar, a také Lucie Piksová ze sdružení Tandem. Na německé straně se o organizaci postarala evangelická mládež z Marktreidwitz.

„Připravený program i spontánní setkání setřely všechny hranice a rozdíl – mezi dětmi českými a německými, mezi lidmi různých barvy pleti i mezi dětmi z církve a mimo ni, které tvořily více než polovinu přítomných,“ hodnotí význam akce Pavel Kučera z Aše, jehož sbor je svou zeměpisnou polohou v nejzápadnějším cípu republiky ke spolupráci s německými sousedy přímo předurčen.

První dětský církevní den se uskutečnil u příležitosti přeshraniční Krajinne výstavy, konané roku 2006 pod záštitou Euregia Egreensis. Akci finančně podporuje Evropská unie a Zemský svaz pro dětské evangelické bohoslužby v Bavorsku. Programu se letos aktivně účastnila také starostka města Marktreidwitz dr. Birgit Seelbinder, které smíření a setkávání obou národů velmi leží na srdci.

K oficiálnímu zhodnocení a děkovné bohoslužbě v kostele sv. Bartoloměje v Marktreidwitz se pořadatelé sešli 26. října. Financování ve stávající podobě ze strany Evropské unie je sice již vyčerpáno, ale organizátoři chtějí hledat nové možnosti, jak pro děti pravidelná církevní setkávání zachovat i do dalších let.

Libuše Klasnová
www.e-cirkev.cz

Černé desky versus Bible

Bible je podivná a podivuhodná kniha už proto, že je starší o několik staletí, než jsme ji dostali v čitelnější formě, na papýru, pak na kůži a nakonec v tištěné podobě na papíru. Sotva se najde kniha starší, kterou by dnes lidé neměli pouze v muzeu k nahlédnutí a kterou my máme ke čtení ve své knihovně nebo na stole. Uvažte ještě, že nejste sami, kdo ji otevíráte ke čtení, ale že jsou vás milióny čtenářů Bible. V některých zemích je jí vyhrazen jeden den, kdy se tato kniha otevírá a čte v kostelích, v těch podivných stavbách, v nichž se lidé v určitý den a v určitou hodinu shromažďují, aby slyšeli i srozuměli, co je v té knize napsáno, a tuto Bibli a kostel dnešní lidé zařadí mezi starožitnosti, zatímco tato kniha stojí i na začátku každého nového života těch, kdo jejímu obsahu uvěřili. Tak výbušný je její obsah. Asi proto se kulturní obec, politika a policie i lidé v hospodě staví vůči Bibli tak ostražitě, nechápavě až nepřátelsky, leč by si ji inovovali ke své podobě.

Bible, ať ji chápete jako knihu, v níž hledáte Boha, anebo spíše jako knihu, v níž Bůh hledá vás, je podivná také v tom, že její obsah je tak bohatý, že ještě nebyl vyložen na stůl tak, aby všichni, kdo hledají smysl jejích vět, mohli říci: jsme na konci, všech-

no je definitivně vyloženo. Ne, nedovedu si představit, že by k tomu tak došlo třeba nad Pavlovým listem do Říma, že by náš novozákonník Petr Pokorný byl poslední, kdo vyložil nejen Markovo evangelium, ale také Pavlovy listy. Ne, až do konce dnů budou se lidé snažit postihnout smysl toho, co Bible chce říct právě tomuto pokolení. I to je podivnost: Bible jde s lidmi, ale sama se nemění a přitom je její text pod zvláštní ochranou: Na poslední stránce Bible jsou přísně varováni ti, kdo by k její-

mu textu něco přidali nebo z něho ubrali.

Mít na Bibli dosti byl program reformace. Učí nás, že proti přebytkovému nebo nedostatečnému náboženství nemáme jinou zbraň než Bibli, z jejíhož středu nás oslovuje Ježíš Kristus, ukřižovaný a vzkříšený, jako vykupitel a jediný učitel. Nemáme jiný zdroj spásné vody než Bibli, služebníci Ježíše Krista, pro něhož všechno bylo stvořeno (Ko 1,16).

Vážíme si té neobyčejné knihy jen

Dokončení na str. 2

AKTUALITA

Zastaralí lidé?

(K důrazům Steva Jobse)

„Lidské bytosti nejsou komoditou se zabudovanou zastaralostí,“ uzavírá Giles Fraser polemiku s důrazy Steva Jobse (24.2.1955-5.10.2011), zakladatele společnosti Apple. Fraser se v britském anglikánském týdeníku Church Times ze 14. října 2011 kriticky vyrovnává zejména s proslovem na univerzitě ve Stanfordu z roku 2005, kde Jobs mimo jiné prohlásil: „Smrt je velmi pravděpodobně nejlepším

vynálezem života. Zprostředkuje jménem života změnu. Odstraňuje staré, aby uvolnila cestu pro nové. Tím novým jste právě teď vy, ale jednou, a to ne zaslouho, postupně zestárnete a budete odstraněni (you will ... be cleared away).“ Z poslední citované věty s důsledně „ajtáckou“ terminologií a optikou, jak Fraser trefně poznamenává, až zamrazí.

František Schilla

Z církví doma i ve světě

KONZULTÁCIE SVETOVEJ RADY CIRKVI O IDENTITE KREŠŤANOV MEDZI HINDUISTAMI

Bossey (WCC). Svetová rada cirkví organizovala v dňoch 12. – 15. októbra konzultácie o kresťanskej identite vo vzťahu k hinduizmu. V Ekumenickom inštitúte v Bossey vo Švajčiarsku sa stretlo 30 predstaviteľov cirkví z Indie, Nepálu, Bangladéša, Srí Lanky, Indonézie a Malajzie, aby hodnotili situáciu kresťanov v prevažne hinduistických krajinách a diskutovať o živote a spolupráci týchto dvoch náboženských skupín. Generálny tajomník Olav Fykse Tveit na stretnutí povzbudil cirkvi, aby „kreatívne reagovali na náboženskú pluralitu, podporovali harmonické vzťahy medzi tradíciami a pravidelne hodnotili význam náboženskej plurality pre kresťanskú teológiu, prax a vlastnú identitu“. Svetová rada cirkví takto napĺňa svoje ciele podporovať medzináboženské projekty a vzájomnú toleranciu spoločenských iných viedrovyznaní prostredníctvom spoločných rozhovorov.

KREŠŤANÉ V LIBYI

Tripolis (IDEA). Po smrti libyjského diktátora Muammara Kaddáfího povstanci v zemi oslavujú začátek nových dejín. Tamní kresťanské menšiny jsou však rozpačité. Jak potvrdil Kamal Sido ze Společnosti pro ohrožené národy v Göttingen, v Libyi přeberou moc muslimové. Už v polovině září totiž oznámil předseda dočasné vlády Mustafa Abdul Jalil legislativu budoucího státu založenou na islámském právu šari'ja. V něm se mimo jiné uvádí i trest smrti za odpadlictví od islámské víry. Ohrožení by tak byli křesťanští konvertité, kteří přestoupili z islámu. Podle oficiálních informací žije v Libyi 80 000 křesťanů. Podle neoficiálních zdrojů je jich více než 170 tisíc. Mnozí utekli v době největších nepokojů do zahraničí. V čase politických změn v Libyi prosí tamější křesťané o modlitby za svobodu vyznání v novém systému a pokoj mezi náboženskými skupinami.

VALNÉ SHROMÁŽDĚNÍ

EVROPSKÉ EVANGELIKÁLNÍ ALIANCE V NĚMECKU

„Miluj Boha v sekulární době“ Tato slova byla mottem valného shromáždění Evropské evangelikální aliance v Bad Liebenzell, Německo. Setkání bylo ve dnech 17. – 21. října 2011 a zúčastnilo se ho 140 představitelů z 30 zemí. Generální tajemník aliance Niek Tramper z Holandska povzbudil přítomné, aby vydávali živé svědectví o milostivém Bohu ve svých společenstvích a dodal: „I když je v Evropě finanční, morální a duchovní krize, je tu naděje. Jak se ukázalo v minulosti, krize vždy vede k obnově a duchovnímu probuzení.“ Valného shromáždění se zúčastnili i čtyři představitelé evangelikálních cirkví z Kazachstánu, Tádžikistánu, Kyrgyzstánu a Turkmenie, kde je náboženská svoboda křesťanů omezená. Tito křesťané informovali o situaci v jejich zemi, ale i o pozhledání, které prožívají navzdory často složité situaci.

BUDHISTICKÝ MNÍCH MEDZI KREŠŤANMI

Taizé (TAIZEinfo). Významný kórejský buddhistický mních Jaseung navštívil ekumenické společenstvo Taizé v rámci svojej návštěvy Francúzska. Mních prišiel do krajiny, aby sa stretol s predstaviteľmi kresťanstva a naviazal kultúrnu, akademickú a medzináboženskú spoluprácu s ekumenickými organizáciami. Hlavného predstaviteľa najväčšieho buddhistického rádu v Kórei sprevádzalo 10 mníchov. Zúčastnili sa poľudňajšej modlitby v Taizé a rozprávali sa s tamojšími bratmi o rôznych aktuálnych témach. Jaseung sa spolu s bratom Alojzom zamýšľal aj nad bohatstvom mníšskeho života a otázkou: prečo mníšsky život umožňuje zblíženie mužov napriek ich odlišnej viere? Súčasne plánovali aj spoluprácu do budúcnosti.

EKUMENICKÁ BOHOSLUŽBA POKOJ A HUDBA SPÁJA VŠETKÝCH

Praha (www.ekumenickarada.cz). V nedeľu 23. októbra bola v kostole sv. Bartolomeja v českom meste Rumburk ekumenická bohoslužba s názvom Pokoj a hudba spája všetkých. Bohoslužbu obohatil koncert rómskej tradičnej hudby. Organizovala ju komunita Sant' Egidio s cieľom napomáhať pokojným vzťahom medzi Rómami a ostatnými obyvateľmi mesta. Kristína Koldinská za organizátorov povedala: „Chceme predstaviť alternatívu k sporom a nepokojom (...) a ňou je kresťanské posolstvo mieru a pokoja.“ K prítomným veriacim sa prihovril aj predseda Ekumenickej rady cirkví v Českej republike Joel Ruml. Kresťanská komunita Sant' Egidio bola založená v roku 1968 v Ríme ako iniciatíva študentov. Jej prioritou je vernosť evanjeliu a pomoc chudobným. Bola ocenená medzinárodnými organizáciami a niekoľkokrát navrhnutá na Nobelovú cenu mieru.

Ekumenická rada cirkví v Slovenskej republike

Velký polyhistor Gottfried Wilhelm Leibniz

(nar. 1. 7. 1646 v Lipsku, zemř. 14. 11. 1716 v Hannoveru)

Tento protestantský myslitel a v jistém smyslu následovník Komenského studoval práva, matematiku a filosofii v Lipsku a Jeně a získal doktorát v Altorfu. Pracoval ve službách různých německých panovníků a s dalšími byl ve styku. Měl kontakty s mnoha vědci - dopisoval si asi s 1000 osobnostmi. Společně s bratrským biskupem - Komenského vnukem D. A. Jablonským (1660-1700) založil akademii věd v Berlíně. Věnoval se ovšem i dobročinnosti a založil Collegium caritativum.

Na rozdíl od francouzského filosofa Descarta a jiných zastával představu o jediné pravdě, a tak dokázal spojit křesťan-

skou vírou s přírodovědou a ortodoxii s deismem. Umožnilo mu to učení o monádách, částicích, ze kterých se skládá veškerenstvo a které dohromady tvoří předem stabilizovanou harmonii. Z toho

Postoj prezidenta Václava Klause k Římskokatolické církvi

Když Václav Klaus skládal 7. 3. 2008 svůj druhý prezidentský slib, položil nečekaně květiny k ostatkům svatého Václava. Stal se tak první hlavou českého státu po Listopadu, jež oficiálně uctila zemského patrona, s jehož osobou je spjata naše nejdéle kontinuálně udržovaná národní a státní tradice. „Nechme se překvapit, co to znamená. Že by větší vstřícnost ke katolíkům?“ napsal historik Jaroslav Šebek. Bylo přece dobře známo, jak velkou nechuť míval V. Klaus coby premiér ke katolictví i k jednání o restitucích církevního majetku. To on si kdysi stěžoval, že katolická církev začíná hrát roli naprosto neadekvátní jejímu postavení v zemi. A proslul památným výrokem, že církev je stejné občanské sdružení jako spolek zahrádkářů, a proto jí nepatří žádné výsady. Dnes přátelsky obědvá s biskupy, má nadstandardní vztahy s pražským arcibiskupem Dominikem Dukou a apeluje na církev, aby častěji vstupovala do veřejného pro-

storu. „Je zřejmé, že prezident dospěl ke změně náhledu na roli církve ve společnosti; určitě nejde o účelový krok. Je to dlouhodobý obrat,“ míní politolog Stanislav Balík z Masarykovy university, který si navíc nemyslí, že Klaus nadbíhá katolickým voličům: „Ty si nezískáš, protože pro mnohé katolíky je větší belzebub než komunisté.“... Klaus (pozn. ve vztahu k církvím) pokud mluví, tak jen s elitou, zejména s arcibiskupem, který „knížákovsky“ válčuje Ekumenickou radu cirkví – oproti restitučnímu návrhu Topolánkovy vlády dokázal o něco víc oškubat nekatolíky, a ještě vstoupil do dějin jako primas, který dokázal to, co nikdo před ním. Klaus jej podporuje, i když soukromě dobře ví, že české církve dostanou v odškodném danajský dar a mnohé si s obrovskými prostředky nebudou vědět rady. ... Prezident také zjistil, že primas Duka je generálem bez vojska, protože v Čechách chodí do kostela jen asi

sto tisíc věřících. A až zkrachují dvě tři menší církve, zmatené přívalem miliard, a až Klaus alespoň mediálně zaplatí za námluvy s cirkví – pak se od něj můžeme dočkat místo duchovně-národoveckého burcování bonmotu o slabošské ideologii, jak křesťanství kdysi nazýval.

Vybráno z LN 1. 11.

dle Rostislava Matulíka
kar

Černé desky versus Bible

Dokončení ze str. 1
proto, že se v ní zjevil Bůh. K jeho zjevení patří výjimečné události, o nichž čteme na stránkách Starého zákona. O vrcholné výjimečné události vypravují stránky Nového zákona; týkají se narození, života, smrti a vzkříšení Ježíše Krista. Potud je Bible neomylná. Může se mýlit v některých okrajových záležitostech, na něž vykladač musí poukázat, aby Bibli zbavil glorioly, která jí nepatří, a pozornost čtenáře nasměroval ke středu Písem Starého a Nového zákona, jímž je Kristus Pán. Bible skrývá poklad pravdy a spásy v hliněné náboženské nádobě. Vděčnost, úctu a lásku k Bibli vyjádřila reformace tím, že ji vyzdvihla tam, kam patří předně, na kazatelnu, na stůl Páně, a pak tím, že ji věnovala tehdy neobvyklou pozornost: Všichni reformátoři se vedle tehdejších témat, jako byla autorita církve, svátosti, odpustky a jiné církevní nešvary, starali s velkým záplem o výklad jednotlivých biblických knih, zejména starozákonního Izajáše a z Nového zákona list Římanům a Galatským. Překvapuje, že i švýcarský, poněkud opomíjený reformátor Huldrych Zwingli, nakloněný humanismu, což bylo hnutí reformaci nepřejné, napsal výklad

proroka Izajáše a zařadil se tak důstojně mezi reformátory, ačkoli vše ostatní, co psal, vykládalo reformační program: v církvi smí platit jen to, co odpovídá Písmu svatému. Sotva se lze dozvědět, kdy a jak se to stalo, že během staletí od starověku ke středověku (500-1492) Bible a biblické kázání ztratily své místo na kazatelně a tím rychleji u posluchačů a čtenářů, neboť rukopisy biblických knih byly cenově přístupné jen zámožným lidem. A přece se česká reformace od dob Jana Husa může opřít o znalost Bible a jejího poselství mezi lidem. Jednotlivé české překlady byly sebrány a zrevidovány v celek české Bible, která se na rozhraní 14. a 15. století pilně opisovala. Zručný písař na ní pracoval déle než jeden rok. Vynález knihtisku r. 1450 byl přímo Boží dar pro reformační hnutí. Nejstarším českým tištěným textem je Nový zákon v r. 1475 a první česká Bible, zvaná pražská, je z roku 1488. Vrcholným dílem českého překladatelství je Bible kralická s poznámkami z roku 1594. Spolehlivé a pěkné čtení vám o tom podá Historie Bible, které napsal Vladimír Čapek a vydal v Kalichu v Praze roku 1952. Dlouho se zdálo, že teologický a jazykový skvost, jímž Kralická vskutku je, bude stačit i dalším evangelickým generacím. Nestačil. Ukázalo se, že zvláště v Českobratrské církvi evangelické vyrostl dostatek odborníků v řadách farářů, kteří byli s to přeložit Starý a Nový zákon do soudobé češtiny, tak zvaný Ekumenický překlad Bible z roku 1979, který je plodem dlouhé ekumenické spolupráce. Dnes, 30 let po jejím používání ve všech církvích, se jeví tento překlad jako zdařilý: „oslovuje s novou naléhavostí mnohé a je jim k užítku a duchovnímu obohacení,“ jak si přeji překladatelé. Jevilo se mi potřebné, abych si pro sebe a tím i pro vás zopakoval, jaký to poklad máme v Bibli, a přitom jsem si uvědomil znovu, že to nebyla církev a její hodnostáři, nýbrž laici, lid, který pro sebe vyžadoval Bibli,

neboť po tom svatém čtení toužil. V husitském Táboře se čtení Bible stalo věcí všeho lidu. Církev překládům a šíření Bible nepřála a někdy výslovně její čtení laikům zakazovala. Pravé čtenáře Bible považovala za kacíře. Proti překládání namítala, že se překladem její text znesvěcuje. Přijala však už v 5. století překlad celé Bible do latiny, dílo vynikajícího učence Jeronyma, církevního otce (+ 420). Jeho překlad nazvala církev Vulgatou a postavila ji jako rovnocennou s originálem hebrejským a řeckým. Používala ji až do začátku minulého století. Svou účastí na ekumenickém překladu dala najevo, že reviduje svůj nepřejný postoj k překladu Bible i k jejímu šíření mezi lidem. V poslední době se Bible v naší církvi dostává do podivného postavení. Leží při bohoslužbách na stole Páně, což je dobré vyznání, že shromážděný lid je na ní podstatně závislý. Taková je situace v našem sboru v neděli dopoledne. Vy nyní se mnou čekáte, co na tom najdeme podivného. Nuže, Bible zůstává na svém čestném místě a bratr farář ji do ruky nevezme, ani ji tedy neotevře. Po dobu celých bohoslužeb se tato situace nezmění. Bratr farář si totiž donesl se zpěvníkem černé desky a v těch to všechno má: modlitby, čtení Písma, kázání i druhé čtení i pozhledání. Jeden z nich pronesl nad tím slova odsouzení: To je šlendrián! Uvažujte se mnou, z jakých asi liturgických a teologických důvodů je nezbytné, aby bratr kazatel vzal Bibli do rukou, otevřel ji i listoval v ní a četl před očima lidu. Původně nás bylo 5 v Brně a okolí, avšak od téhle neděle je už nás 8, kdo jsme dali výhost černým deskám a vyhlásili jim boj nesmiřitelný. Jejich jména jsem ochoten zájemcům sdělit. Nejde o diskriminaci ani o vydírání, jde – o mnoho. Za rohem číhají mnozí, kdo by chtěli mít náboženství bez Boha, bez Bible a zvláště bez Božího Syna, Krista Pána.

Josef Veselý

ET-KJ

Kdo je „lid svatých“?

(STAROZÁKONNÍ POZNÁMKA)

Slovní vazba „lid svatých“ se vyskytuje v českých biblických překladech dvakrát v knize Daniel (7,27 a 8,24). Najdeme ji nejen v Bibli kralické, ale i v překladech současných:

SLOVO A ŽIVOT
časopis pro lidi, kteří přemýšlejí

moderní křesťanský časopis vycházející z metodistické tradice Nabízí pohled na svět z křesťanské perspektivy, nebojí se konfliktních témat, obsahuje autentické příběhy obyčejných lidí i články odborníků. Současný design, humor a náhled, každé číslo je tematické.

Výběr z článků
posledního ročníku:
Portrét skupiny U2, Příběh syna nacistického zločince, Proč se děti bojí, a další.

Autoři článků:
Jan Sokol, Svatopluk Havelka, Karel Režábek, Ivana Procházková, Miloslav Čech, Lukáš Bujna, Jiří Beneš, Petr Pokorný, Miloš Rejchrt, Petr Vaďura a další.

Vychází čtyřikrát do roka, cena 45 korun.

Napište si o zaslání jednoho ukázkového čísla zdarma. Ústředí ECM, Slovo a život, Ječná 19, Praha 2 E-mail: office.umc.cz@gmail.com

Českém ekumenickém překladu (ČEP), v Českém studijním překladu (ČSP - s poznámkou možnosti jiného překladu)) a v Jeruzalémské bibli (JerB). Stejně tak zní latinský překlad ve Vulgátě (populo sanctorum v Da 7,27 a populum sanctorum v Da 8,24). V podstatě jde o možný otrocký překlad z aramejštiny. Jenže jaký je jeho smysl? Už když jsem v sedmdesátých letech minulého století překládal pro ČEP knihu Daniel, jsem si otázku po smyslu kladl. A i když jsem ve výkladu (Starý zákon a proroci, překlad s výkladem 13, 1984, str. 303 a 305; Výklady IV. ke Starému zákonu, 1998, str.611 a 613) bral podle Da 7,18.22 za samozřejmé, že je to označení lidu Hospodinova, zůstal jsem u překladu „lid svatých“, aniž jsem to blíže vysvětlil. A neupravilo se to ani v překladatelské komisi ČEPu, nezměnily to ani další překlady. Až teprve před několika málo lety, kdy jsem se znovu podrobněji zabýval textem Da 7-9, jsem v **Da 7,27** zjistil, že je i jiný, adekvátní a širší souvislosti lépe odpovídající překlad. Část verše, v níž je obrat „lid svatých“ užit, v ČEPu zní: „budou dány lidu svatých Nejvyššího“, aramejsky:

„jehíbat le(am kaddíšé (elejonin“ (slova jsou v té části knihy Daniel, která je v původním znění psána aramejsky). Slovo kaddíšé, které je možno přeložit jak „svatých“, tak „svatí“, je zde ve tvaru, který napovídá, že je blíže mluvnicky spjata víc s následujícím slovem (tedy: „svatí Nejvyššího“). Čili lze zcela správně přeložit: **„budou dány lidu, svatým Nejvyššího“**. To plně odpovídá danielovskému textu, kde slovo „svatí“ je (podobně jako v ostatních biblických knihách) synonymem pro vyvolený Boží lid. Tomuto překladu napovídá i text řecké Septuaginty: „edóke laói hagiói hypsistu“ (dal lidu svatému Nejvyššího). Nevím, jak mi to mohlo uniknout, i když jsem i tehdy měl text Septuaginty při ruce. Pak i hebrejský text Da 8,24 (od kap. 8 je Daniel opět psán hebrejsky), je tedy správně přeložit: „ Uvrhne do zkázy zdatné a lid, svaté“ - případně s vysvětlujícím dodatkem: „Nejvyššího“. Prosím čtenáře Písem, aby si to v dosud vyšlých vydáních ČEPu opravili. V dalších vydáních, doufám, už bude oprava zanesená. **Zd. Soušek**

Památka zesnulých

Církevní rok se pomalu nachyluje ke svému konci a blíží se jeho nový začátek dobou adventní. V našich zeměpisných podmínkách je konec církevního roku spojen s pomalým blednutím barev přírody, opadáváním listů stromů a podzimní mlhy připomínají přípravu na zimní odpočinek vegetativních cyklů. Toto časové údobí se dovede silně vtisknout do nálad lidské duše a měsíc listopad je typický největším výskytem depresí a nejruznějších duševních krizí. Je až překvapující, jak podzimní útlum přírody dovede ovlivnit duševní rovnováhu člověka. Na druhou stranu je obohacující rozumět této době jako zvláštnímu duchovnímu daru pro lidskou duši, hledání odpuštění, smíření, pokoje, upřesňování eschatologického výhledu a spočinutí v Bohu. Mnoho našich bratrů a sester si v tomto období připomíná fakt umírání a ztráty svých blízkých v rodině, ve sboru, v sousedství či na pracovišti. Každý známe ty, kteří v nedávné době zemřeli a po mnoha z nich zůstává bolest a rány, které se těžko hojí. V našich sborech se na první listopadovou neděli neslaví „dušičky“ - svátek, který je spojen s katolickým připomínáním očistce a praxí modliteb za mrtvé a zajišťování odpuštěk pro zemřelé. To ale nic nemění na skutečnosti, že i evangelické církve po světě si na začátku listopadu připomínají dva svátky – **Svátek všech svatých** a **Památku zesnulých**. **Svátek všech svatých** se původně začal slavit od roku 609 a připomínal křesťanské mučedníky. Později a to ještě daleko před kultem kanonizovaných světců, nabýval Svátek všech svatých význam připomínky všech věrných Kristových svědků. Vždyť zde není pouze ecclesia militans – církev bojující, ale také „ecclesia triumphans“ – církev zvítězilá. To je oblak svědků, který máme v nebi a který je nám připomenu-

tím, že nejsme v církvi sami. Tak jak to podtrhuje epistola Židům 12,1: „Proto i my, obklopeni takovým zástupem svědků, odhodáme všecko přítěž i hříchy, který se nás tak snadno přichytí, a vytrvejme v běhu, jak je nám uloženo.“ Boží slovo pro naše povzbuzení zmiňuje zástup svědků, který je nám povzbuzením, že i přes překážky a někdy i utrpení, lze dojít do cíle. V benediktinském klášteře ve francouzském Cluny se v roce 998 objevuje důraz na **památku zemřelých**, jako výraz spojení s celou církví, která oslavuje Krista. Reformace samozřejmě akcentovala skrytost údělu zemřelých, ale zachovala biblickou jistotu zvláštního pouta mezi církví bojující a zvítězilou. Jde o skutečnost, že mrtví žijí v Bohu, i když nevíme kde a jak a naše představy jsou nedostatečné. Přesto všechno každá vzpomínka na zesnulé může být provázena modlitbou, v níž je vyslovena bolest loučení (i Pán Ježíš Kristus plakal nad smrtí Lazara – J 11,35), vděčnost za všechno dobré a naděje na konečné setkání v Božím království. Jak Svátek všech svatých, tak Památka zesnulých vyjadřují to, co vyznáváme v Apoštolském vyznání víry jako communio sanctorum – společenství svatých. Reformovaný teolog J. M. Lochman upozorňuje: „Zjevně se tu mluví o společenství svatých obepínající prostor a čas, vzájemná účast na společné víře a jejich účincích“ (Kředo. Kalich, Praha 1996). Ti, kdo nás ve víře předešli do Božího království, nás povzbuzují svědectvím svých životů. Soudobá církev bojující nemá zapomínat na své zesnulé, kteří svou smrtí nevypadli z Boží lásky a společenství Kristovy církve. Církev jako Kristovo tělo není roztržena skutečností pomíjivosti a smrti. Naším zesnulým tedy náleží vzpomínka, jak nás k tomu vyzývá např. Žd 13,7: „*Mějte v paměti ty, kteří vás vedli a kázali vám slovo Boží. Myslete na to, jak dovršili svůj život, a násled-*

ujte je ve víře!“ Bolest pozemského loučení často mírní čas, ale jistě nezpůsobí vymazání zemřelých z naší paměti. Na své blízké a drahé zesnulé budeme vždy vzpomínat. Je to lidské a plně křesťanské. V křesťanské perspektivě nám čas zemřelé dokonce přibližuje tím, jak se blíží i náš přechod do věčnosti. Ano, na zemi se jako lidé musíme rozloučit, ale máme vzpomínat a připomínat svědectví, lásku a vše dobré, co jsme od svých zesnulých přijali. J. M. Lochman připomíná existenci „ekumeny církevních dějin“ a společenství svatých jako „zpětnou solidaritu“ např. i s těmi, kteří v minulosti zapadli a zmizeli, jako oběti vítězů pozemských dějin. Mnozí naši bratři a sestry v těchto dnech chodí na hřbitovy a někteří z nich položí květinu, zapálí svíčku nebo jen setrvají v modlitbě a vzpomínce doma či u hrobu. Rád bych vás povzbudil, abyste citlivým a biblickým způsobem zmínili ve svých sborech toto období vzpomínání církve na zesnulé. Vzpomínejme, učme se od těch, kteří nás předešli, připomínejme církev zvítězilou a triumfující. Je v tom naděje a posila i pro nás. Nezapomeňme na ty, kteří prožili zvlášť bolestivá loučení, zůstali opuštěni, ztratili blízké a těžce zápasí o vyrovnanost a odvahu jít a sloužit dál. Připomenutí zesnulých v těchto dnech může být posilou, příležitostí k modlitbě díky za život svědků i proseb za nadlehčení bolestí pozemských a úzkosti z budoucnosti. Ať je památka zesnulých mezi námi Bohem požehnána! Kristus nás i dnes oslovuje slovem nesmírné naděje: „*Já jsem vzkříšení i život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít. A každý, kdo žije a věří ve mne, neumře navěky.*“ (Jan 11,25-26) **Pavel Černý**

Podzimní elegie

**Je říjen;
skoro listopad.
A mží –
už od rána.**

**Kdejaký list
je k zemi svát,
lehounká stopa stromu,
když do zimy jde spát.
A žilkoví a mřížoví
a duše na kost odraná
tou cestou domů.**

**Je říjen;
skoro listopad.
Kdo je si tímto časem jist?
Že žijem? Žijem –
na dlouhý ale dluh
a na splátky
možná těch spadlých listů.**

**Do kopce jdem;
ne nazpátky –.
A chudobný, nahý zdá se Bůh
jako strom, který v bezlistí
odhaluje svou bystu.**

OLDŘICH MIKOLÁŠEK

Kaplani ve službách nemocnic budou mít svou Asociaci

Již delší dobu se v řadě českých nemocnic mohou pacienti i jejich rodinní příslušníci setkat s nemocničními kaplany. Jejich působení vychází většinou z individuální potřeby vedení jednotlivých nemocnic. V sobotu 22. října 2011 byla slavnostně ustavena Asociace nemocničních kaplanů (ANK). Nová asociace tak rozšíří řady sprátených kaplanských organizací, které působí v oblasti vojenské a vězeňské služby, stejně jako ve složkách policie ČR. Cílem ANK je podpořit vzdělání, osvětu a především zabezpečit kvalitní profesionální duchovní a pastorační péči o nemocné, jejich blízké a zdravotnický personál. Slavnostní ustavení ANK se uskutečnilo v kapli Fakultní Thomayerovy nemocnice v Praze 4 – Krči. Bohoslužba s požehnáním kaplanské službě v nemocnicích navázala na Studijní den Ekumenické rady církví (ERC) k duchovní službě ve zdravotnictví, který se konal rovněž 22. října v prostorách Neurologické kliniky krčské nemocnice. „Vznik Asociace reaguje na situaci, kdy přibývá iniciativ ze strany nemocnic nebo církví zřítit v konkrétním zařízení nemocniční kaplanskou službu. Kaplani pak často vstupují do průkopnické a osamělé služby. Asociace jim

Dokončení na str. 4

Česko spojí vzpomínka na oběti nehod

S mottem „Nejsme na to sami“ také letos proběhne v České republice připomínka Světového dne obětí dopravních nehod. Řetězec pietních aktů, bohoslužeb a veřejných besed propojí o třetím listopadovém víkendu Prahu, Plzeň a Letovice. Vzpomínku na oběti dopravních nehod zahájí v sobotu 19. listopadu 2011 v 11 hodin už tradičně pietní akt u Památníku obětem dopravních nehod na 0. kilometru dálnice D1 v Praze na Chodově (za parkovištěm čerpací stanice Agip pod pěší lávkou přes dálnici z ulice Kloknerova). V neděli 20. listopadu 2011 vždy v 15 hodin začnou v západních Čechách a na jižní Moravě ekumenické bohoslužby. Už počtvrté se ke vzpomínkovému setkání s bohoslužbou shromáždí lidé v dálniční kapli na odpočívadle dálnice D5 (na obchvatu Plzně poblíž Šlovic u 83. km ve směru na Prahu). Česko-německý význam kaple na trase někdejší „Via Carolina“ podtrhne účast přátel z nejbližšího dálničního kostela v německém Waidhausu. Podruhé se pak bohoslužba uskuteční také v kostele sv. Prokopa v Letovicích. Letošní připomínka Světového dne obětí dopravních nehod se ponese v

duchu zmíněného motta. Součástí akcí proto budou také setkání a veřejné debaty s lidmi, kteří vážnou nehodu zažili nebo při ní ztratili své blízké, a též se záchranáři nebo dalšími odborníky: V Praze na pietní akt 19. 11. od 12 hodin naváže společné setkání členů a spolupracovníků Českého sdružení obětí dopravních nehod v salonku restaurace „Červená cibule“ u stanice metra C „Kačerov“. V Letovicích začne 20.11. veřejná rozprava po bohoslužbě na přilehlé faře v 16 hodin. A v Plzni budou zájemci z řad veřejnosti, lidí s osobní zkušeností a odborníků hovořit o tom, jak se nás dotýkají dopravní nehody, od 18,30 hodin ve Storypointu v Prokopově ulici 19. „Dopravní nehody se dějí každý den a dotýkají se nás všech – ať už osobní zkušeností, v rámci naší profese nebo prostřednictvím médií,“ stojí v průvodním letáku ke vzpomínkovému řetězci. Akce pořádají a širokou veřejnost na ně zvou České sdružení obětí dopravních nehod, Psychosociální intervenční tým ČR, Centrum SOS Archa Diakonie ČCE - střediska v Plzni, Terénní krizová služba Diecézní charity Plzeň a Oblastní charita Blansko ve spolupráci

s církvemi a jejich duchovními a další. Sledují tím následující cíle: - vyjádřit souználost lidem, jimž vážná nehoda změnila život - poděkovat těm, kdo se dopady nehod snaží zmírňovat - a zvýšit vnímavost veřejnosti k dopadům nehod a možnostem vzájemné pomoci při jejich zvládnutí. Podle informací Ředitelství služby dopravní policie Policejního prezidia ČR v loňském roce na českých silnicích zemřelo 753 lidí. Světový zdravotnická organizace, která Světový den obětí dopravních nehod vyhláší vždy třetí neděli v listopadu, uvádí, že v důsledku dopravních nehod umírá ročně 1,2 milionu osob a dalších 50 milionů je zraněno.

Kontakty:
Karel Šimr,
koordinátor Psychosociálního intervenčního týmu ČR a farář Českobratrské církve evangelické v Chrástu (mluvčí plzeňské akce)
Stanislav Vondruška,
místopředseda Českého sdružení obětí dopravních nehod (mluvčí pražské akce)

Novinky z knihkupectví SAMUEL

PĚT JAZYKŮ LÁSKY
PRO SVOBODNÉ A OSAMĚLÉ
Gary Chapman
Každý člověk, ať už žije v manželství nebo je svobodný, mladý či starý, prožívá silnou citovou potřebu být někým milován. Pokud je tato potřeba naplněna, nastupujeme cestu za odhalováním a naplňováním svého potenciálu. Když se však necítíme být milováni, jen zápasíme o přežití. Jakými jazyky lásky mohou druzí promlouvat do našich životů?
Slovy ujištění, jimiž mohou ocenit naši hodnotu.
Pozorností, kdy se mohou vcítit do našich nehlubších vnitřních prožitků a vyjádřit nám svou duševní blízkost.

Jazykem darů, kdy nás zahrnují drobnými maličkostmi, které nás potěší.
Skutky služby, kdy nás obklopi praktickou péčí.
Fyzickým kontaktem, kterým mohou vyjádřit svou fyzickou blízkost a něhu.
Druhé vydání.
Návrat domů, A5, 176 s., př. Z. Kempná
cena: 240 Kč

KÉŽ BYCH BYL BÝVAL VĚDĚL
JAK DOSÁHNOUT
ÚSPĚŠNÉHO MANŽELSTVÍ
Gary D. Chapman
Málokteré rozhodnutí ovlivní náš život hlouběji než vstup do manželství. A přece lidé uzavírají sňatek bez jakékoli přípravy, jež by mohla napomoci, aby jejich soužití bylo šťastné. Poté se jejich sny o šťastném životě hroutí v reálném světě špinavého nádobí, nezaplacených účtů, náročných zaměstnání a placících batolat.Domnívám se, že lidé by se vyhnuli spoustě trápení, kdyby věnovali více času důkladné přípravě na manželství. (Autor)
Návrat domů, A5, 128 s.
cena: 175 Kč

KŘESŤANSTVÍ A ISLÁM
DVD
Slova jako džihád, imám, Korán, fatva, Ramadán, šaría... slyšíme v posledních letech stále častěji. Islám je v současné době nejrychleji rostoucí náboženství na světě. Když se teď muslimové stávají našimi sousedy, jak s nimi mluvíme o Kristu? Co si muslimové myslí o Ježíši? Co mají křesťané s muslimy společného a čím se od nich liší? Uctíváme stejného Boha jako oni? Je Otec Ježíšův Bohem Mohamedovým?
Na tyto a podobné otázky odpoví dá uznávaný historik a teolog, Dr. Timothy George v čtyřdílném do-

kumentu. Dr. George je děkanem Beeson Divinity School na Samfordské universitě a člen redakční rady časopisu Christianity Today. Dokument se věnuje čtyřem základním rozdílům mezi křesťanstvím a islámem a tomu, jaké z nich plynou důsledky.
1. Principy islámu
2. Trojice
3. Bible a vtělení
4. Kříž a spása
USA, 2004
Český dabing, Výroba česká verze: Telepace s.r.o, 2011
Rosa, DVD, 4x25 minut
cena: 299 Kč

Kaplaní ve službách nemocnic budou mít svou Asociaci

Dokončení ze str. 3

nabízí odbornou pomoc a lidskou podporu,“ říká Mgr. Pavel Pokorný, referent Komise pro duchovní péči ve zdravotnických zařízeních Ekumenické rady církví v ČR a člen zakládajícího výboru ANK. Občanské sdružení ANK působí na celém území České republiky, jeho členové jsou svými církvemi pověřeni k duchovní službě ve zdravotnickém zařízení. Nemocniční kaplaní poskytnou duchovní, pastorační a náboženskou péči pacientům, jejich blízkým i jejich pečovatelům, zaměstnancům a dobrovolníkům v nemocnicích, v hospicích a jiných zdravotnických a sociálních zařízeních. Tuto péči poskytují kaplaní všem, kdo o ni požádají, vždy s respektem k jejich přesvědčení. Tedy i těm, kdo jsou bez náboženského vyznání. Předsedou ANK byl zvolen Vítězslav Vurst, nemocniční kaplan VFN Motol. „Mnoho lidí si pod pojmem duchovní péče představuje pouze náboženské úkony, jež jsou určeny lidem hlásícím se k nějakým církvím. Duchovní (spirituální) potřeby jsou ale mnohem širší a máme je naprosto všichni. Rozdíl je pouze v tom, jak moc si je uvědomujeme. Jedno z poslání ANK je podpora vzdělávání a přípravy duchovních pro tuto práci. Podpora těch, kteří ji dělají, a šíření osvěty jak ve zdravotnictví, tak v celé společnosti,“ říká Vítězslav Vurst. Studijního dne ERC i slavnostního ustavení ANK se kromě zástupců náboženských společenství, církví, nemocnic či duchovních z řad vězeňských, vojenských a policejních složek zúčastnil také Joel Ruml, předseda ERC, a Dana Kalnina-Zakis, zakladatelka a předsedkyně Latvia Association of

Inzerce

KŘESŤANSKÝ REKREAČNÍ DŮM "GRŮNE AU" - A 5360 St. Wolfgang. Uprostřed nádherné alpské krajiny zvané „Solná komora“ zve náš samooobslužný dům k rekreaci duše i těla - po celý rok prvotřídní dovolená mezi jezery, lesy a skalami! Cena E 18,50/osobu,den - děti mají slevu. Homepage: www.christliches-freizeitheim-gruene-au.de Dotazy a přihlášky: J. Potoček, t./f. 49 553 9393; georgepot@seznam.cz
č. 11
OKRAŠLOVACÍ SPOLEK VE ZNOJMĚ nabízí knihu o evangelickém kostele ve Znojmě: Sto let kostela na novém městě ve Znojmě od Bc. Silvestra Kozdase, za cenu 150 Kč/kus + poštovné 36 Kč. Viz recenze na knihu od PhDr. Michala Flegla v ET-KJ č. 27/2011. odkaz: http://okraspol.sweb.cz/pages/publikace 100 let kostela nm.html.
č. 17

BYDLENÍ V CENTRU DOBŘÍŠE - Nabízíme přízemní byt v RD, 3+kk, dvůr a zahrada. Pro budoucího člena sboru, popř. rodinu. Hejzlarovi, tel: 603578108

č. 18

Pozvánky

ZPĚVÁCI CELOSTÁTNÍHO SBORU CÍRKVE BRATRSKÉ EFFATHA
vás zvou na festival Adventní setkání pěveckých sborů, který se koná pravidelně vždy po dvou letech. Letos se sbory setkají na koncertě v sobotu 19. listopadu od 17 hodin ve velkém sále Adalbertina v Hradci Králové. Pozvání k vystoupení přijaly ještě ženský sbor Vokální harmonie Hradec Králové a Polyfonní sdružení z Nového Města nad Metují. Vstupné: 80,-/50,-

BOHOSLUŽBY ZA BEZPEČÍ
Bohoslužby za bezpečí koná Křesťanská policejní asociace každý 3. čtvrtek v měsíci od 18.30 h v kostele Nanebevzetí Panny Marie a sv. Karla Velikého, Ke Karlovu 1, Praha 2 (areál policejního muzea)

Nabídka

EVANGELICKÁ CÍRKEV METODISTICKÁ NABÍZÍ ZA SYMBOLICKOU CENU KOMPLETNÍ ROČNÍKY ET-KJ Z LET 1956-1957 A 1959-1983.

Professional Health Care Chaplaincy.
Patronát nad ustavující se ANK převzal herec Jan Potměšil. Sám k tomu říká: "Po autonehodě v prosinci 1989 jsem se dotkl pomyslné hranice života a smrti a jsem velmi vděčný za to, že jsem dostal šanci tady zůstat. V době pobytu v nemocnici se ale neléčí jen tělo, může se posílit i duch. Je to příležitost k pochopení souvislostí a duchovního rozměru života. Proto podpora otevřeného, zralého a citlivého průvodce, nemocničního kaplana, je nezbytná a zásadně důležitá. A to je důvod, proč jsem rád převzal patronát nad Asociací nemocničních kaplanů."

Vítězslav Vurst
e-mail: ank@centrum.cz

Bohoslužby

SENIORÁT HORÁCKÝ

Českobratrská církev evangelická

DAŇKOVICE – Ne a c 11 h, b d e 9.30 h
Daňkovice č. 4, p. Sněžné na Moravě, f. Debora Rumlová
HORNÍ DUBENKY – Ne 9 h
Horní Dubenky č. 54, f. Tomáš Vítek
HORNÍ KRUPÁ – Ne 10.15 h
Horní Krupá č. 63, p. Havlíčkův Brod 1, f. David Šorm
HORNÍ VILÉMOVICE – Ne 9 h
Horní Vilémovice č. 31, p. Čechtín, a f. Pavel Janošík
HUMPOLEC – Ne 9 h
Husova 143, f. Pavel Šindler
JIHLAVA – Ne 8.30 h (10.30 h Střížkov)
Vrchlického 1, f. Jan Keřkovský
MORAVEČ – Ne 9.30 h
Moraveč č. 35, p. Pelhřimov, f. Daniel Matějka ml.
NOVÉ MĚSTO NA MORAVĚ – Ne 9 h
Křenkova 151, f. Zdeněk Šorm, f. Vojtěch Hrouda, f. Debora Rumlová
OPATOV – Ne 11 h
Opatov č. 10, p. Dušejov, a f. Pavel Šindler
PELHŘIMOV-STRMĚCHY – Ne 8.45 h (Pelhřimov), 10.45 h (Strměchy)
Růžová 82, f. Michael Hána
SÁZAVA – Ne 10 h
Sázava č. 73, p. Velká Losenice, f. Petr Gallus
SNĚŽNÉ NA MORAVĚ – Ne 9.30 h
Sněžné č. 60, f. Michal Vogl
TELČ – Ne 8.30 h
nám. Zachariáše z Hradce 21/1, f. Petr Melmuk
TŘEBÍČ – Ne 8.30 h
Bráfova 561/33, f. Jana Potočková, f. Tomáš Potoček
VELKÁ LHOTA U DAČIC – Ne 9.30 h
Velká Lhota u Dačic č. 37, p. Dačice
f. Kateřina Fröhbauerová
VELKÉ MEZIRŘÍČÍ – Ne 9 h
U Světlé 737/24. f. Pavel Janošík

Církev bratrská

HAVLÍČKŮV BROD – Ne 9.30 h
Strážná 1364, k. Vladimír Horský
HORNÍ KRUPÁ -. Ne 9 h
Horní Krupá 105, p. Havlíčkův Brod, k. Roman Neumann
VLAŠIM – Ne 10 h
V Sadě 1505, k. Jan Lukl

Evangelická církev metodistická

JIHLAVA – Ne 8,45
Seifertova 13, k. Jan Zajíc
EVANGELICKÝ TÝDENÍK - KOSTNICKÉ JISKRY
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevýžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Vídeňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamaci: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřícká 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X